

990202-1

Dnes volal – těsně před mým odchodem na autobus (do Písku) – Dr. Hannreich, aby mi připomněl, že mám odevzdat příspěvek do sborníku Pecharovi. Bohužel jsem nemohl odmítnout, i když bych rád. Budu muset něco sesmolit. –

V dosavadních zvyklostech se až dosud jevílo jako dosti běžné, že filosofové psali rozsáhlá kompendia. V praxi to vypadalo tak, že materiál byl roztríděn spíše po vzoru věd a filosoficky jen jaksi pospojován. To mi vždycky velmi vadilo, a tak jsem si zvykl nečíst takové velké knihy tak, jak byly napsány, ale po svém způsobu. Vyhledal jsem místa, kde se pojednávalo o tématech, jimiž jsem se již nějaký čas zabýval, takže jsem měl zhruba představu, jak bych s tím sám zápolil, a pak jsem je prostudoval velmi pozorně ve věcné souvislosti (pochopitelně jsem byl rád, když byla kniha opatřena věcným rejstříkem, neboť to představovalo někdy značnou pomoc – vždycky ovšem záleželo na jeho kvalitě). Tak jsem se seznámil s několika tématy tak říkajíc na zkoušku, a potom jsem si pokusil domyslet celé autorovy filosofické pozice. Pokud to nešlo dohromady, knihu jsem dále nestudoval, protože jsem nevěřil, že autor má svou věc dostatečně promyšlenou. O nějaké encyklopedické kompilace jsem nikdy neměl zájem. Ovšem když se naopak ukázalo, že jsem autora po těch několika „vrtech“ pochopil, měl jsem za sebou to nejhorší – porozumět, o čem mu šlo a nenechávat se odvádět na slepé koleje jen proto, že on si myslel, že o tom všem musí podrobně psát. Mohl jsem pak číst jen zběžně a pro pořádek, ale už mi bylo jasno, kde si mám dát pozor a na co se mám soustředit se vší důkladností. Takovou podrobnější četbou jsem si jen ověřoval a upřesňoval své počáteční porozumění.

Tento zvyk se mi velmi osvědčoval. Mělo to ovšem také některé následky. Tlusté knihy mne natrvalo odpuzovaly. Pokud filosof nedokáže stručně vyložit své celkové pojetí na takových 50-80 stranách, je zřejmé, že se mu zatím nepodařilo své myšlenky soustředit, sjednotit a zakotvit v celkovém pojetí vůbec. Psát stručně je velké umění a člověk se mu musí dlouho učit. Ovšem má to také svůj háček.

(Písek, 990202-1.)